

TARTALOM

BEVEZETÉS

TANKÖNYVHASZNÁLAT	9
-------------------------	---

A MAGYAR BAROKK IRODALMÁBÓL

Pázmány Péter prédikációiból – részletek	10
Zrínyi Miklós	12
<i>Szigeti veszedelem</i> – részletek	12
Előszó	12
Peroratio	13
Első ének – részlet	14
Második ének – részlet	17
Második ének – részlet	19
Ötödik ének – részletek	22
Tizenötödik ének – részletek	24
<i>Idő és hírnév</i>	28
[Az idő szárnyon jár...]	28
[Nem írom pennával...]	29
[Befed az kék ég...]	29
Mikes Kelemen	29
<i>Törökországi levelek</i>	29
37. levél	29
112. levél	31
<i>Őszi harmat után</i>	33
<i>Rákóczi-nóta</i>	34

A FRANCIA KLASSZICISTA DRÁMA

Pierre Corneille: <i>Három értekezés a drámai művészetről</i> – részlet (Rónay György fordítása)	36
Nicolas Boileau: <i>Költészettan</i> – részlet (Rónay György fordítása)	36
Molière	36
<i>Tartuffe</i> – részletek (Vas István fordítása)	36
1. felvonás, 5. jelenet – részlet	36
3. felvonás, 6. jelenet – részlet	38
4. felvonás, 6. jelenet – részlet	39
5. felvonás, 3. jelenet – részlet	39

A FELVILÁGOSODÁS IRODALMÁBÓL

Daniel Defoe	40
<i>Robinson Crusoe</i> – részletek (Vajda Endre fordítása)	40
Jonathan Swift	42
<i>Gulliver utazásai</i> – részletek (Szentkuthy Miklós fordítása)	42
Jean-Jacques Rousseau: <i>Értekezés az emberek közötti egyenlőség eredetéről</i> és <i>alapjairól</i> – részlet (Kiss János fordítása)	45
Jean-Jacques Rousseau: <i>A társadalmi szerződésről</i> – részlet (Kiss János fordítása)	47
Szathmári Sándor: <i>Kazohinia</i> – részlet	47
George Orwell: <i>1984</i> – részlet (Sziogyártó László fordítása)	48
Kovács Ákos: <i>1984</i> – részlet	49
William Blake	50
<i>The Tiger</i>	50
<i>A Tigris</i> (Szabó Lőrinc fordítása)	50
<i>A Tigris</i> (Bajnóczy Zoltán fordítása)	51
<i>The Lamb</i>	51
<i>A Bárány</i> (Weöres Sándor fordítása)	51
<i>A Bárány</i> (Bajnóczy Zoltán fordítása)	52
Johann Wolfgang von Goethe	52
<i>Wanderers Nachtlied</i>	52
<i>Vándor éji dala</i> (Tóth Árpád fordítása)	52
<i>Vándor éji dala</i> (Weöres Sándor fordítása)	52
<i>Vándor éji dala</i> (Bajnóczy Zoltán fordítása)	52
<i>Akárki</i> – részlet egy angol moralitásdrámából (Tellér Gyula fordítása)	53
<i>Faust</i> – részletek (Márton László fordítása)	53
Prológus a mennyben – részlet	53
A tragédia első része. Éjszaka – részlet	56
A tragédia első része. Dolgozószoba – részlet	57

A MAGYAR FELVILÁGOSODÁS IRODALMÁBÓL

Bessenyei György	62
<i>Magyarság</i> – részletek	62
Nádasdy Ádám: <i>Mi a baj a nyelv műveléssel?</i> – részlet	63
Kálmán László: <i>Szavak diszkriminációja</i> – részlet	63
Sándor Klára: <i>Globalizáció, regionalitás és nyelv</i> – részlet	64
Kazinczy Ferenc	64
<i>Ortológus és neológus nálunk és más nemzeteknél</i> – részletek	64
Kármán József	65
<i>A nemzet csinosodása</i> – részletek	65
<i>Fanni hagyományai</i> – részletek	66
Johann Wolfgang von Goethe: <i>Werther szerelme és halála</i> – részletek (Szabó Lőrinc fordítása)	71
Závada Pál: <i>Jadвига párnája</i> – részletek	73
Batsányi János	76
<i>A franciaországi változásokra</i>	76

Kazinczy Ferenc	76
<i>Tövisék és virágok</i> – részletek	76
<i>A nagy titok</i>	76
<i>Írói érdem</i>	76
<i>Fentebb stylus</i>	76
Csokonai Vitéz Mihály	77
<i>A vidám természetű poéta</i>	77
<i>Tartózkodó kérelem</i>	78
<i>Egy tulipánthoz</i>	78
<i>Az alvó Lillára</i>	79
<i>A boldogság</i>	79
<i>Az estve</i>	80
<i>A tihanyi Ekbóhoz</i>	82
<i>A Magánosságához</i>	84
<i>A Reményhez</i>	87
<i>Szerelemdal a csikóbőrös kulacshoz</i>	88
<i>Megházasodtam, te Miska</i>	89
<i>Nevető fejfák</i>	90
<i>Az ember, a poézis első tárgya</i>	91
Berzsenyi Dániel	92
<i>A magyarokhoz I.</i>	92
<i>Osztályrészem</i>	94
<i>Horác</i>	95
Kovács András Ferenc: „ <i>Tündér változatok műhelye a világ</i> ”	95
Orbán Ottó: <i>Horatius születésnapja</i>	96
Vas István: <i>Horatius Noster</i> – részlet	97
<i>A közelítő tél</i>	97
<i>Levéltöredék barátnémböz</i>	98
<i>Búcsúzás Kemenes-aljától</i>	99
A ROMANTIKA EPIKÁJÁBÓL	
Sztevanovity Dusán: <i>Romantika</i>	100
Novalis: <i>Heinrich von Ofterdingen</i> – részlet (Márton László fordítása)	100
Ernst Theodor Amadeus Hoffmann	101
<i>Az arany virágcserep. Első vigília</i> – részlet (Horváth Zoltán fordítása)	101
Edgar Allan Poe	103
<i>A Vörös Halál álarca</i> (Babits Mihály fordítása)	103
Iron Maiden (Steve Harris): <i>A halál tánca</i> – részlet	107
Mary Shelley: <i>Frankenstein vagy a modern Prométheusz</i> – részletek (Göncz Árpád fordítása)	107
Walter Scott	109
<i>Ivanhoe. Negyvenharmadik fejezet</i> – részlet (Szinnai Tivadar fordítása)	109
Dragomán György: <i>Ivanhoe</i>	112
Ballai László: <i>A kitagadott</i> – részlet	113

Victor Hugo	114
<i>Kilencvenhárom</i> – részletek (Aranyossi Pál fordítása)	114
<i>Tormentum belli</i> – részlet	114
<i>A tömlőc</i> – részlet	115
Alekszandr Szergejevics Puskin	116
<i>Jevgenyij Anyegin</i> . Első fejezet – részletek (Áprily Lajos fordítása)	116
Varró Dániel: <i>Túl a Maszat-hegyen</i> – részlet	117

A REALISTA REGÉNY

Honoré de Balzac	118
<i>Goriot apó</i> – részletek (Lányi Viktor fordítása)	118
Stendhal: <i>Vörös és fekete</i> . Ötödik fejezet, Alkudozás – részlet (Illés Endre fordítása)	120
Ivan Goncsarov: <i>Oblomov</i> – részletek (Németh László fordítása)	121
Gary Shteyngart: <i>Tíz nap Oblomovval: Utazás az ágyamban</i> – részlet (Rózsahegy Ágnes fordítása)	122
Nyikolaj Vasziljevics Gogol: <i>A köpönyeg</i> (Makai Imre fordítása)	122
William Makepeace Thackeray: <i>Hiúság vására</i> – részletek (Vas István fordítása)	141

A ROMANTIKA LÍRÁJÁBÓL

Johann Christian Friedrich Hölderlin	142
<i>Hälfte des Lebens</i>	142
<i>Az élet fele útján</i> (Kosztolányi Dezső fordítása)	142
<i>Az élet felén</i> (Kányádi Sándor fordítása)	142
<i>Az élet felén</i> (Szabó Lőrinc fordítása)	142
<i>Az élet felén</i> (Tandori Dezső fordítása)	143
Meliorisz Béla: <i>Valahol</i>	143
<i>Menón panasza Diotimáért</i> – részlet (Radnóti Miklós fordítása)	144
<i>Az élet édességeit</i> (Rónay György fordítása)	144
Pilinszky János: <i>Hölderlin</i>	145
Novalis: <i>Himnuszok az éjszakához</i> – részletek (Rónay György fordítása)	145
William Wordsworth	146
<i>Daffodils</i>	146
<i>Táncoló tűzliliomok</i> (Szabó Lőrinc fordítása)	147
<i>Nárciszok</i> (Bajnóczy Zoltán fordítása)	147
Samuel Taylor Coleridge: <i>Kubla kán</i> (Szabó Lőrinc fordítása)	148
John Keats	149
<i>Óda egy görög vázához</i> (Tóth Árpád fordítása)	149
Percy Bysshe Shelley: <i>Óda a nyugati szélhez</i> (Tóth Árpád fordítása)	151
Edgar Allan Poe: <i>Eldorádó</i> (Kosztolányi Dezső fordítása)	153
Robert Burns: <i>Falusi randevú</i> (Szabó Lőrinc fordítása)	154
Heinrich Heine: <i>A dal szárnyára veszek</i> (Lator László fordítása)	154
Heinrich Heine: <i>A kisasszony állt a parton</i> (Lator László fordítása)	155
Victor Hugo: <i>Mert minden földi lélek</i> (Szabó Lőrinc fordítása)	155

A MAGYAR ROMANTIKA IRODALMÁBÓL

Karacs Teréz: <i>A régi magyar színészetéről</i> – részlet	156
Déryné Széppataki Róza <i>Naplójából</i> – részlet	156
Török Damascenus: <i>Az időt töltő mulatságok</i> – részlet	157
Balog István: <i>Egy agg magyar színész életéből</i> – részlet	157
Katona József	158
<i>Bánk bán</i> – részletek	158
Első szakasz, tizenegyedik jelenet	158
Első szakasz, tizenkettedik jelenet	159
Első szakasz, tizennegyedik jelenet	161
Harmadik szakasz, harmadik jelenet	162
Kölcsey Ferenc	167
<i>Himnusz</i>	167
<i>Vanitatum vanitas</i>	168
Orbán Ottó: <i>Vanitatum vanitas</i>	169
<i>Zrínyi éneke (Zrínyi dala)</i>	170
<i>Zrínyi második éneke</i>	171
<i>Nemzeti hagyományok</i> – részletek	171
<i>Mohács</i> – részletek	173
<i>Parainesis Kölcsey Kálmánhoz</i> – részletek	173
Esterházy Péter: <i>Pápai vizeken ne kalózkodj!</i> – részlet	176
Vörösmarty Mihály	183
<i>Csongor és Tünde</i> – részletek	183
Első felvonás – részletek	183
Ötödik felvonás – részlet	187
<i>Szózat</i>	188
<i>Ábránd</i>	189
Radnóti Miklós: <i>Két karodban</i>	190
<i>A Guttenberg-albumba</i>	190
<i>Az emberek</i>	191
<i>Fóti dal</i>	192
<i>Gondolatok a könyvtárban</i>	194
<i>A vén cigány</i>	197
<i>Előszó</i>	199
Petőfi Sándor	201
<i>Hortobágyi kocsmárosné...</i>	201
<i>Ki vagyok én? nem mondom meg...</i>	201
<i>Fa leszek, ha...</i>	202
<i>Megy a juhász számaron...</i>	202
Lackfi János: <i>Megy Béla bá Trabanton</i>	202
<i>A természet vadvirága</i>	203
Tolnai Ottó: <i>árvacsáth</i>	203
<i>Mögöttem a múlt...</i>	205
<i>Emlékezet</i>	205
<i>Ha jőne oly nagy fergeteg...</i>	205
<i>Itt állok a rónaközépen...</i>	205

<i>A bánat? egy nagy óceán</i>	206
<i>Elmém ezen sokat gondolkodik...</i>	206
<i>Az álom...</i>	206
<i>Dalaim</i>	206
<i>A XIX. század költői</i>	207
<i>Egy gondolat bánt engemet...</i>	208
Szilágyi Domokos: <i>Héjjasfalva felé</i>	209
<i>Az ítélet</i>	210
Petri György: <i>Horgodra tűztél, Uram...</i> – részlet	210
Jónás Tamás: <i>Fél-uram!</i>	211
<i>Nemzeti dal</i>	211
<i>A nép nevében</i>	212
<i>A puszta, télen</i>	213
<i>Kiskunság</i>	214
<i>Szeptember végén</i>	217
<i>A hegyek közt</i>	217
<i>Minek nevezzelek?</i>	219
<i>Az apostol</i> – részletek	220
III. rész – részlet	220
X. rész – részlet	221
XI. rész – részlet	222
<i>Európa csendes, újra csendes</i>	224
<i>Pacsirtaszót hallok megint</i>	224
Esterházy Péter: <i>Petőfi, a légtornász</i>	225
Vörös István: <i>A füstbement nyelv</i>	226
Jókai Mór	227
<i>Az arany ember</i> – részletek	227
<i>A Vaskapu</i>	227
Esterházy Péter: <i>Hahn-Hahn grófnő pillantása</i> – részletek	229
<i>A vörös félhold</i> – részlet	230
<i>A „Senki” szigete</i> – részlet	232
<i>A „Senki”</i> – részlet	232
<i>Az alabástrom szobor mennyegzője</i> – részletek	233
<i>Az gróf Sötét Péter két hitvese</i>	234